

Posttheater te Arnhem

- Nader onderzoek naar steenmarter en vleermuizen -

Opdrachtgever	Posttheater Arnhem
Data veldbezoeken	Diverse data 2024 en 2025
Kenmerk rapport	N2025-TP-3003 - Nader onderzoek Posttheater Arnhem
Datum rapport	27 mei 2025
Versie	1.0
Auteur	
Controle	

EcoTierra-ecologisch adviesbureau

Postadres: Abraham Teerlinkstraat 10 7424 DM Deventer

Bezoekadres: Keulenstraat 10 7418 ET Deventer

www.ecotierra.nl

info@ecotierra.nl

0570-597418

Draagvlak voor natuur is de basis voor natuurbescherming

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven. EcoTierra- ecologisch adviesbureau is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van EcoTierra- ecologisch adviesbureau; opdrachtgever vrijwaart EcoTierra- ecologisch adviesbureau voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	4
1.1 AANLEIDING	4
1.2 DOELSTELLING	4
1.3 VOLLEDIGHEID ONDERZOEK	4
1.4 GELDIGHEIDSDUUR RAPPORT	4
2 ONDERZOEKSOPZET	5
3 SITUATIEBESCHRIJVING	7
3.1 PLANGEBIED	7
3.2 VOORGENOMEN INGEPEN	7
4 BEVINGINGEN ONDERZOEK EN TOETSING	8
4.1 VLEERMUIZEN	8
4.2 STEENMARTER	9
4.3 OVERIGE SOORTEN	10
4.4 DE (SPECIFIEKE) ZORGPLICHT	10
4.5 VOLLEDIGE UITSLUITING AANWEZIGHEID	10
5 CONCLUSIE	11

BIJLAGEN

1. Waarnemingen
2. Bronnen

1 INLEIDING

In opdracht van het Posttheater Arnhem heeft EcoTierra- ecologisch adviesbureau aan de Rosendaalsestraat 27 te Arnhem een nader onderzoek uitgevoerd naar steenmarter en vleermuizen in het kader van de Omgevingswet.

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens om de isolatie tussen/op de zoldervloer te vervangen. In dit kader is door EcoTierra in september 2024 een quickscan flora en fauna (QS2024-JMW-4045-Quickscan flora en fauna Posttheater Arnhem) uitgevoerd. Uit de quickscan kwam naar voren dat de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen en/of voortplantingsplekken van steenmarter en mogelijk vleermuizen niet uit te sluiten was op de zolder.

1.2 Doelstelling

Het doel van het nader onderzoek is vast te stellen of de voorgenomen ingrepen een overtreding van de vigerende natuurwetten tot gevolg hebben aangaande de genoemde soort/ soortgroep.

- heeft een steenmarter een vaste verblijfs- en/of voortplantingsplek binnen het plangebied?
- zijn er verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen aanwezig?
- welke invloed hebben de voorgenomen activiteiten op de aanwezige soorten?
- zijn er mitigerende maatregelen te nemen die negatieve effecten op de beschermde verblijfplaatsen kunnen voorkomen of beperken? In de rapportage zal globaal worden ingegaan op de eventueel te nemen maatregelen.
- dient er een Omgevingsvergunning Flora- en fauna-activiteit te worden aangevraagd?

1.3 Volledigheid onderzoek

Mogelijk zijn er, ondanks de volledigheid van het onderzoek, exemplaren niet waargenomen. Ondanks de meerdere onderzoek rondes blijft er sprake van momentopnamen. EcoTierra is niet verantwoordelijk voor het eventueel missen van een soort/ exemplaar.

1.4 Geldigheidsduur rapport

Voor Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten dient maximaal drie jaar als geldigheidsduur te worden gehanteerd (wanneer er weinig (fysieke) verandering in de situatie heeft plaatsgevonden).

2 ONDERZOEKSOPZET

Om een goed beeld te verkrijgen of en eventueel hoe het plangebied gebruikt wordt door de genoemde soorten is het plangebied meerdere malen in 2024 en 2025 bezocht in de daarvoor geschikte periodes en onder de juiste weersomstandigheden. De onderzoeken zijn door EcoTierra-ecologisch adviesbureau uitgevoerd. EcoTierra heeft ruime ervaring met het uitvoeren van onderzoeken naar de onderzochte soorten.

Er is voor elke soort/ soortgroep een specifieke onderzoeksmethode gebruikt. De methodes worden in deze paragraaf beschreven.

Cameravallen

Er zijn 3 standalone camera's geplaatst. Eén van deze camera's is een 360 graden camera. Gedurende het onderzoek zijn de camera's verplaatst om zo een zo volledig mogelijk beeld van de zolder te verkrijgen.

De camera's hebben gestaan van september 2024 tot en met mei 2025. De sd-kaartjes en batterijen zijn ongeveer om de twee maanden verwisseld.

Steenmarter

Voor de steenmarter is geen Kennisdocument beschikbaar. Het onderzoek naar steenmarter is uitgevoerd door middel van cameravallen neer te zetten verspreid over de zolder. Tijdens (tussentijdse) bezoeken is er tevens gelet op sporen, verblijven en exemplaren van de steenmarter.

Vleermuizen

Het onderzoek naar vleermuizen is niet conform het vigerende vleermuisprotocol uitgevoerd. Er worden uitsluitend werkzaamheden uitgevoerd aan de vloer van de zolder. Op die locatie zijn geen verblijven te verwachten. De kans op de aanwezigheid van vleermuizen werd tijdens de quickscan klein geacht. Op de zolder zijn tijdens de quickscan geen sporen, zoals uitwerpselen of vlindervleugels (mogelijke aanwezigheid gewone grootoorvleermuis) of exemplaren aangetroffen. Tevens is er op zolder veel tocht en redelijk wat licht aanwezig. De werkzaamheden zullen sowieso geen verblijven aantasten, daar de ingreep zich beperkt tot de vloer. De werkzaamheden vinden in de wintermaanden plaats, dus aantasting van een kraamfunctie is derhalve zeker uitgesloten. De verwachting is tevens dat het microklimaat niet wordt aangetast door de werkzaamheden, er is op dit moment ook isolatie aanwezig, alleen niet meer overal even goed en functioneel. Omdat er wel, met kunstlicht, gewerkt zal worden op de zolder is er voor de zekerheid een cameraonderzoek naar vleermuizen ingezet. Soorten als gewone grootoorvleermuizen worden relatief makkelijk vastgelegd op dergelijke camera's. Tijdens het plaatsen, checken en ophalen van de camera's is tevens gelet op sporen en exemplaren.

Onderzoeksdata en informatie

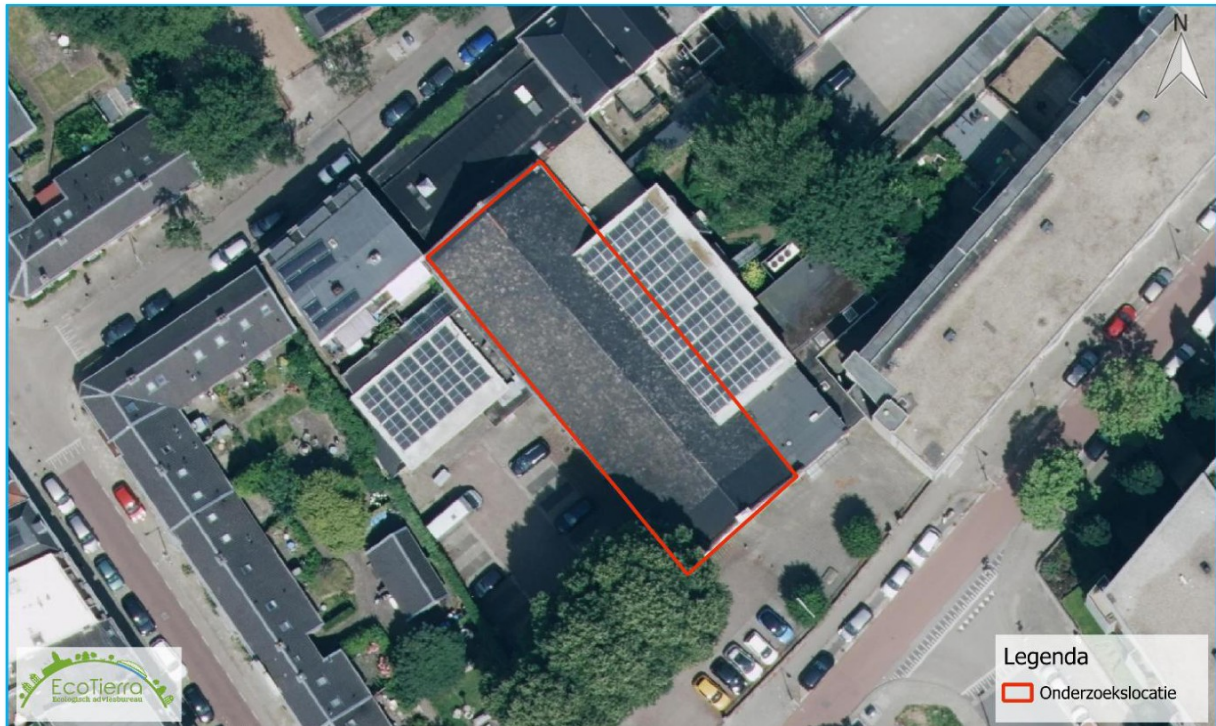
Datum	Tijdstip	Aantal onderzoekers	Onderzochte soort	Onderzochte functie
27-09-2024	Overdag	1	Plaatsen cameravallen (Steenmarter en vleermuizen)	Verblijfplaats, exemplaren en sporen
15-11-2024	Overdag	1	Vervangen sd-kaartjes en batterijen	Verblijfplaats, exemplaren en sporen
13-02-2025	Overdag	1	Vervangen sd-kaartjes en batterijen	Verblijfplaats, exemplaren en sporen
28-03-2025	Overdag	1	Vervangen sd-kaartjes en batterijen	Verblijfplaats, exemplaren en sporen
22-05-2025	Overdag	1	Ophalen camera's	Verblijfplaats, exemplaren en sporen

Tabel 1: Onderzoeksdata en informatie veldbezoeken.

3 SITUATIEBESCHRIJVING

3.1 Plangebied

Het plangebied is gelegen in de bebouwde kom van Arnhem en betreft de zoldervloer van het Posttheater. De vloer van deze zolder bestaat uit een houten draagconstructie waartussen isolatiemateriaal (steenwol) is aangebracht. De onderzijde van deze constructie, het plafond van het theater, is afgewerkt met gipsplaten. Op de houten balken van de vloerconstructie zijn houten platen en planken aangebracht, waarop uitsluitend gelopen kan worden.

Afbeelding 1: Situering plangebied (bron: PDOK).

3.2 Voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens de isolatie in de vloer te vervangen. In dit kader wordt de huidige isolatie verwijderd en over de gehele vloer nieuw isolatiemateriaal geplaatst. Er vinden geen ingrepen aan de muren of het dak plaats. De werkzaamheden zullen bij kunstlicht (bouwlampen) plaatsvinden en worden uitgevoerd in de periode september- maart. Naar verwachting zullen de werkzaamheden twee weken duren.

4 BEVINGINGEN ONDERZOEK EN TOETSING

Hieronder worden de bevindingen van het onderzoek besproken. De waarneming zijn in bijlage 1 toegevoegd.

4.1 Vleermuizen

Tijdens het cameraonderzoek, uitgevoerd in de periode 27 september 2024 -22 mei 2025, zijn er geen waarnemingen van vleermuizen gedaan. Daarnaast zijn er ook geen exemplaren aangetroffen tijdens de bezoeken. De camera's zijn op verschillende locaties op de zolder geplaatst, waardoor een volledig beeld van de ruimte is verkregen.

Foto's: Geplaatste camera's (links) en overzicht van camerabeeld (rechts).

Door de afwezigheid van vleermuizen in de onderzochte periode kunnen winterverblijven worden uitgesloten. De werkzaamheden vinden buiten de kraamperiode plaats en er zullen tevens geen verblijven direct of indirect worden aangetast.

Toetsing

Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) bevat in artikel 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen) een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op vleermuizen.

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
- b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
- c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
- d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
- e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

2. Het verbod geldt niet als:

3. Onder de soorten, bedoeld in het eerste lid, onder a, worden niet begrepen de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

(Bron: Juridisch Kader, behorende bij Kennisdocumenten Soortenbescherming, BIJ12, versie 2.0, januari 2024).

Het vervangen van de isolatie in de wintermaanden zal geen vleermuizen verstoren. Verblijfplaatsen zullen door de aard en duur van de ingreep sowieso niet, direct of indirect, worden aangetast.

Een Omgevingsvergunning Flora- en fauna-activiteit is niet noodzakelijk.

4.2 Steenmarter

De steenmarter is op verschillende momenten vastgelegd op camerabeelden, zie tabel 1. Voornamelijk in de eerste helft van het onderzoek is de steenmarter vaak waargenomen, aan het einde van de onderzoeksperiode namen de waarnemingen af. Op de beelden is te zien dat de steenmarter gebruik maakt van de balkenconstructie om zich te verplaatsen. De soort is hier ook meerdere keren met voedsel (drie keer een rat en één keer een vetbol voor vogels) voorbij gekomen.

Foto's: Steenmarter met voedsel, links met een rat en rechts met een vetbol.

Door de frequentie van waarnemingen over een lange tijdsperiode en doordat de soort met voedsel rondloopt is het vrijwel zeker dat de steenmarter op de zolder een verblijfplaats heeft. Rond de kraamperiode van de steenmarter (maart tot half april) is de steenmarter weinig waargenomen. Er zijn ook geen meerdere exemplaren, zwangere/ zogende vrouwtjes vastgelegd. Een kraamverblijf is derhalve niet aanwezig.

Tijdens het onderzoek kon de exacte locatie van het verblijf niet worden vastgesteld. Er zijn meerdere weggroipmogelijkheden waar de steenmarter gebruik van kan maken, maar die niet bereikbaar zijn om te controleren i.v.m. veiligheid en opgeslagen spullen. Aan de hand van de camerabeelden is getracht te achterhalen waar hij zijn verblijf heeft door de cameravallen meerdere malen te verplaatsen. Er is echter geen verblijf vastgesteld. De verwachting is wel dat het exemplaar de zolder via openingen in het dak betreedt.

Toetsing

Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) bevat in artikel 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen) een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op steenmarter.

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
- b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en
- c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.

2. Het verbod geldt niet als:

(Bron: Juridisch Kader, behorende bij Kennisdocumenten Soortenbescherming, BIJ12, versie 2.0, januari 2024).

Het isoleren kan tot gevolg hebben dat een dagrustplaats verloren gaat. De toegang tot de zolder blijft gehandhaafd.

Er zal een Omgevingsvergunning flora- en fauna activiteit aangevraagd moeten worden. De werkzaamheden dienen, voor de zekerheid, buiten de kraamperiode van de steenmarter te worden uitgevoerd (half maart tot 15 augustus). Voor aanvang van de werkzaamheden dienen twee tijdelijke verblijfplaatsen buiten de zolder te worden geplaatst. Deze verblijfplaatsen moeten minimaal gedurende drie maanden in de actieve periode van de steenmarter aanwezig zijn geweest om voldoende gewenningstijd te bieden. Op de zolder moet en ook twee vaste verblijfplaatsen voor de steenmarter worden gerealiseerd. Er dient een activiteitenplan te worden opgesteld.

NB; De initiatiefnemer heeft in februari 2025 op voorhand al twee VivaraPro marterkasten ([ZK MA 01 Marterkast | Vivara Pro](#)) geplaatst op de platte daken naast de zolder.

4.3 Overige soorten

Op de camerabeelden is enkel een wesp waargenomen als overige soort.

4.4 De specifieke zorgplicht (Artikel 11.27 Bal)

Voor alle soorten geldt een specifieke zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan deze soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De kwetsbare perioden zijn niet voor alle verschillende soortgroepen gelijk. Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de betreffende soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten.

4.5 Volledige uitsluiting aanwezigheid

De onderzoeken zijn zo veel mogelijk conform de vigerende protocollen en onderzoeksstrategieën uitgevoerd opdat aantoonbaar is dat er voldoende zorg in acht is genomen om de te verwachten soorten te kunnen waarnemen/ aantreffen. Het blijft echter natuur en het is nooit geheel uit te sluiten dat er, ondanks de voldoende onderzoeksinspanning, toch een exemplaar aanwezig is van de onderzochte soorten of zelfs van een soort dat niet is onderzocht. Bij het aantreffen van een exemplaar of een niet in de rapportage vernoemd jaarrond beschermd nest/ verblijfplaats dienen de werkzaamheden ter plaatse en rondom direct gestaakt te worden en dient er een ter zake kundige ingeschakeld te worden.

5 CONCLUSIE

Op basis van het nader onderzoek is beoordeeld of er procedurele gevolgen zijn betreffende de vigerende (natuur)wetgeving.

Hoofdstuk 4 dient geraadpleegd te worden voor achterliggende/ aanvullende informatie.

Onderdeel/ conclusie	Aangetoond/ hoeveelheid	Overtreding Ow	Omgevingsvergunning Flora- en fauna-activiteit	Mitigatie
Vleermuizen				
Vaste verblijfplaatsen	Nee	Nee	Nee	N.v.t.
Steenmarter				
Verblijfplaats	Dagrustplaats	Ja	Ja	Plaatsen van twee (tijdelijke) verblijfplaatsen
Significant foerageergebied	Nee	Nee	Nee	Nee
Zorgplicht	Altijd van toepassing voor alle diersoorten			

BIJLAGE 1
WAARNEMINGEN

Locatie en datum	Beschermde soort	Datum/tijd	Overige soorten
Ronde 1 periode: 27-09-2024 tot 15-11-2024			
Standalone 1 Locatie 1	Steenmarter	16-10-2024 00:06 22-10-2024 00:24 13-11-2024 22:12	
Standalone 2 Locatie 2	Steenmarter	22-10-2024 00:22	
Standalone 3 Locatie 3	Geen waarnemingen		
Ronde 2 periode: 15-11-2024 tot 13-02-2025			
Standalone 1 Locatie 1	Steenmarter	02-12-2024 05:24 (met voedsel), 05:28, 05:29, 05:36, 03-12-2024 20:37, 20:38 14-12-2024 01:02 (met voedsel) 22-12-2024 23:13 01-01-2025 22:01 met voedsel), 22:03, 22:14 09-01-2025 04:18, 04:22 (met voedsel) 14-01-2025 21:02 29-01-2025 21:32	
Standalone 2 Locatie 4	Geen waarnemingen		
Standalone 3 Locatie 3	Geen waarnemingen		
Ronde 3 periode: 13-02-2025 tot 28-3-2025			
Standalone 1 Locatie 1	Geen waarnemingen		
Standalone 2 Locatie 5	Geen waarnemingen		
360 camera Locatie 6	Steenmarter	15-03-2025 00:06 17-03-2025 8:45	
Ronde 4 periode: 28-3-2025 tot 22-05-2025			
Standalone 1 Locatie 1	Geen waarnemingen		
Standalone 2 Locatie 5	Geen waarnemingen		
360 camera Locatie 6	Geen waarnemingen		Wesp

Bijlage 2

BRONNEN

www.zoogdiervereniging.nl

Kennisdocumenten BIJ12

Gewone dwergvleermuis

Gewone grootoorvleermuis